

3. Nacional'nyj osvritnij glosarij: vyshha osvita / avt.–uklad.: I. I. Babyn, Ja. Ja. Boljubash, A. A. Garmash j in.; za red. D. V. Tabachnyka i V. G. Kremenja. – K.: TOV «Vydavnychyj dim «Plejady», 2011. – 100 s.

4. Odenbah I. A. Akademicheskaja mobil'nost' kak faktor socializacii lichnosti studenta universiteta: diss... kand. ped. nauk: 13.00.01 / Odenbah Irina Aleksandrovna; [Mesto zashhity: Orenburg. gos. un–t]. – 237 s.

5. Osnovy demokratii': Pidruchnyk dlja studentiv vyshhyh navchal'nyh zakladiv / Za zag. red. A. F. Kolodij. Tretje vydannja, onovlene i dopovnene. – L'viv: Astroljacija, 2009. – 832 s.

6. Smiljanec' O. G. Innovacijni pedagogichni tehnologii' v pisljadyplojni osviti fahivciv z ekonomichnoi' kibernetiky / O. G. Smiljanec' // Suchasni informacijni tehnologii' ta innovacijni metodyky navchannja u pidgotovci fahivciv: metodologija, teorija, dosvid, problemy. Zbirnyk naukovyh prac'. – Vinnycja: VDPU im. M. Kocjubyns'kogo, 2010. – Vyp.25. – S.265–272.

Kichkiruk T. V., the senior lecturer of Philosophy Chair of NULES of Ukraine (Ukraine, Kyiv), TatiyanaK@i.ua

Features of modern changes in the education of economic trends

The article examines the role and tasks of the formation of economic trends at the turn of the millennium as an important factor in the formation of a new quality of Ukrainian society. The author thinks the intention of the study is to implement the theoretical and philosophical substantiation of modern changes in the education of the economic direction

The problem of development of the educational system of the economic direction from the standpoint of the systemic, structural and functional methodological approach according to which society is a social system having its own subsystems is analyzed.

System analysis of the problem of education in the economic direction allows us to consider the structure of education as a subsystem of the education system and thus comprehend the essence of modern change. Особливості сучасних змін у освіті в економічному напрямку.

Keywords: philosophy of education, liberal education, economic education, paradigm.

* * *

УДК 37.013.73:378.09

Нежива О. М.,
кандидат філософських наук, старший викладач
кафедри сучасних європейських мов, Київський
національний торговельно–економічний університет
(Україна, Київ), nezhyva@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Автор розглядає особливості формування і розвитку системи освіти у Великій Британії. Також автор показує основні чинники, що мали вагомий вплив на розвиток демократичної освіти та шляхи її вдосконалення. При цьому аналізуються особливості сучасної стратегії розвитку британської системи освіти з урахуванням сьогоденної демократизації суспільства. Ця поступова експансія означає, що вища освіта Великої Британії в даний час забезпечується різними університетами. Багато з них зараз відомий у всьому світі, має чудову репутацію, яка заснована на дослідницькій перевазі та якісному викладі протягом багатьох років.

Ключові слова: Велика Британія, освіта, система освіти, реформа, університет.

Коли Україна стала незалежною, то взяла курс на розвиток інтеграційних процесів у галузі освіти. Так, перед системою вищої освіти України постають нові завдання, шляхи розв'язання яких можливі за умови достатнього знання систем вищої освіти різних зарубіжних країн. Ідея створення європейського освітньо–наукового простору примусила всі країни–учасниці визначити ряд завдань у всьому комплексі політичних, економічних, соціальних, культурних питань, у тому числі й у галузі вищої освіти. Таким чином, для України є дуже важливий досвід Європейських країн щодо розвитку та вдосконалення

вищої освіти. Зокрема, досвід Великої Британії, оскільки дана країна пройшла довгий і складний період реформ та впровадження різноманітних інновацій у галузі освіти, щоб вийти на міжнародну арену та ставши однією із лідерів по наданню якісної вищої освіти серед інших держав Європи.

Про актуальність проблеми свідчать також велика кількість публікацій та досліджень з теми як вітчизняних, так і зарубіжних учених серед яких Б. Л. Вульфсон, М. П. Лещенк, Л. П. Пуховський, А. А. Сбруєв та багато інших, які розглядали різні аспекти щодо освіти у Великій Британії. Проте, зробивши аналіз даних праць ми можемо стверджувати, що ґрунтовне вивчення історико–суспільних факторів становлення і розвитку вищої системи освіти у Великій Британії у глобалізаційних процесів сьогодення не проводилося.

Мета дослідження полягає у здійсненні комплексного аналізу та розгляду особливостей історико–суспільних факторів становлення і розвитку вищої системи освіти у Великій Британії.

Велика Британія має свою тривалу історію розвитку вищої освіти, що на кожному історичному етапі все більше і більше поліпшувалася. Так, свій історичний початок, як зазначає італійський дослідник Альдо Джеуна у своїй монографії «Європейські університети: інтерпретація історії починається з кінця XVIII ст. та початок XIX ст.», коли англійські університети стали навчальними центрами для духовенства, а для багатих студентів – місцем зборів молоді. Цими англійськими університетами на той час були Кембридж (1209) та Оксфорд (1167). Хоча як відзначає Альдо Джеуна цього формально ніколи не визнавали, а ж до кінця XX ст., коли було відзначено як *studium generale ex consuetudine* [1].

Проте, Янг Юн Кім у своїй роботі «Історія вищої освіти Франції та Великої Британії» відмічає, що найперша освіта в Англії була ініційована у монастирях у VI столітті, де студентів навчали духовенства. Прикладом таких монастирів є монастир Святого Біді (Venerable Bede) у Нортумбрії в 680–х роках. Однак, вони були засновані для надання початкової освіти та ставили за мету навчити дітей читати і дати їм релігійні приписи.

Але через два століття, коли Альфред Великий, який був королем англосаксонського королівства Вессекс, почав розвивати світську освіту в Англії, що призвело до створення Оксфордського університету в XII столітті, а також Кембриджського університету, який був започаткований у XIII столітті, коли деякі студенти покинув Оксфорд після суперечки з городянами.

Отже, на початку 1096 році Оксфорд став місцем для навчання студентів. Особливо швидко він почав розвиватися після 1167 року, коли Генріх II заборонив англійським студентам відвідувати університет у місті Парижі. З цього приводу у книзі «Освіта в Англії: коротка історія» Дерек Гіллард зазначає, що у той час Оксфордський університет отримав новий імпульс. Так, у 1188 році історик Джеральд Уельський відвідав Оксфорд під час свого візиту він спілкувався з викладачами Оксфорду, а через два роки Емо Фрісланд став першим закордонним студентом університету. Також до 1201 року університет очолювали магістри

Оксфорду (*magister scholarum Oxonie*), а в 1214 році їм було присвоєно звання канцлера.

Крім того, у XIII столітті були створені перші коледжі. Так, в 1249 році був заснований один із перших коледжів Оксфорда – Університетський коледж (*University College*), а приводом для цього стала сутичка між міським населенням та студентами, яка отримала названу «місто і мантия» (*town and gown*). Як наслідком цієї події було створено будівлю студентського гуртожитку, яка стала одним із перших коледжів Оксфорда. Згодом в 1260 році був заснований Бейлліол (*Balliol*), а потім в 1264 році – Мертон (*Merton*). Ці ранні коледжі були засновані єпископами і обслуговували виключно багатих випускників.

Адже вища освіта не була вільною від релігійного контролю. Оскільки, латинська мова була основною мовою для навчання, а викладачі були в основному священнослужителями. Навчання в університеті включало в себе вивчення граматики латинської мови і літератури, в тому числі риторики, права та діалектики або логіки. Певна річ, що ці предмети повинен студент скласти при завершенні навчання. Коли студент закінчив навчання в університеті, яке тривало від чотирьох до семи років, то йому присуджувалася ступінь бакалавра мистецтв. Тоді після отримання даного ступеня студент буде продовжувати далі навчатись в університеті та вивчати такі предмети, як арифметика, геометрія, музика, астрономія і астрологія в поєднанні з подальшим вивченням івриті, і грецької філософії та історії. Всі ці сім предметів викладалися не через їх корисність, але тому, що вважалися придатними для досконалості інтелектуального і морального розвитку. Протягом середньовічного періоду праці стародавніх письменників, таких як Аристотеля, вважалися останньою інстанцією, і лекції були предметом пояснення «фактів».

Проте, на кінець XIV та на початку XV століть у Великій Британії були створені коледжі, які називалися «незалежними» школами, тобто вони були незалежними від церкви, побіди до Вінчестера (*Winchester*) й Ітона (*Eton*). Через те що контроль церкви над освітою починає зменшуватися протягом цього періоду.

Оскільки, церква мала ряд проблем. По–перше, почалися розвиватися такі предмети як філософія, медицина і право, разом з потребами суспільства, які водночас були частиною навчальної програми і не потрапляли під контроль церкви. По–друге, нові університети були визнані незалежним корпоративними навчальними закладами, які встановлюють свої власні умови для надання наукових ступенів, а також, ліцензій для навчання. По–третє, в кінці XV століття до мереж гімназій і шкіл приєдналися ряд «незалежних» шкіл.

Крім того, пожертви монастирів скоротилися в кінці 14–го століття, так багаті благодійники або гільдії почали встановлювати «каплиці». При цьому кожен зі своїм власним священиком, які будуть відспівували за упокій душі благодійників, і, у багатьох випадках, щоб керувати школою. Однією із перших таких шкіл, ймовірно, була гімназія в Уоттон–андер–Еджі у графстві Глостершир, яку заснувала Кетрін Леді Берклі в 1384 році. В той час ці школи були фактично незалежні від церкви. (В даний час термін «незалежна школа» означає незалежність від держави).

Більшість незалежних шкіл почали відкриватися для хлопчиків правлячого класу, які платили внески, і бідні та нужденні вчені з джентльменськими звичками навчали їх письму, читанню та григоріанському співу [4].

Оскільки, дані школи були незалежними, то прийом до цих нових шкіл не обмежувався лише місцевим населенням, і був на національному рівні. Вони були зосереджені більш на одному соціальному класі, при цьому поєднували освітні методи гімназій та загальної підготовки лицарської системи освіти, яку розробили в «державних школах» (тобто приватних чи недержавних школах), які все ще існують сьогодні. Зважаючи на їх тісний зв'язок з коледжами нових університетів, то розвиток цих шкіл мав в цілому великий вплив на систему освіти.

В той час всю Європу охоплював новий культурний рух Ренесанс (Відродження), який зародився в Італії в XIV столітті, і поширювався по всьому континенту протягом наступних трьох сотень років. Дана течія охопила сферу освіти і починається відродження навчання з класичних джерел та зароджуються загальні реформи «гуманістичної» освіти на основі міркувань й емпіричних даних.

Також в цей період з'являється Реформація, яка створена протестантизмом як гілки християнства. Це був виклик проти мирянського папства і фінансових вимог, які започатковані папством. Початок Реформація, як правило, вважається у 1517 році, коли Мартін Лютер хвацько протестував проти церковної корупції та продажу індульгенцій. Таким чином, рух проти Риму поширювався по всій Європі протягом наступних двох століть.

Ці події також не обминули Велику Британію. Так, в Англії Реформація була набагато більш локалізованою справою, тому що осередком суперечок короля Генріха VIII з Римом був привід статусу його різних шлюбів. Адже Генріх хотів, щоб його шлюб з Катериною Арагонською закінчився так, щоб він міг одружитися з Анною Болейн. Також він прагнув розширити суверенітет центрального уряду. Таким чином, з огляду на політичні та особисті причин він скинув папську владу і розпустив монастирі.

Отже, Генріх VIII приєднав школи до процесу зосередження влади у руках держави, а в 1548 році Генріх VIII був прийнятий Закон «Про каплиці», якому йшлося про конфіскування всього майна церкви та передачу його для використання освіти. Після Реформації вплив церкви на вищу освіту зменшився, але не зник взагалі. Деякі із старих шкіл були закриті, а інші були відкриті на їхньому місці. Багато древніх шкіл були відновлені, розширені, або перетворені в безкоштовні школи. Гімназія залишилася займати центральне місце в системі освіти, але відбулася важлива зміна в їх спонсорстві. Крім того, гімназії, які були підготовчими освітніми закладами до університету, існували «під керівництвом різних сил влади як державної так і церковної», але вже повністю не належали до церкви. Також скасування Великих монастирів в 1540 році призвело до перезаснування дванадцяти гімназій в рамках «нових фондів» соборів.

Також грецька мова та іврит були додані до основного навчального плану. Звичайно, латинська мова

також викладалася в університетах, для того, щоб краще зрозуміти Святе Письмо. Крім того, рух Ренесансу у XVI столітті запровадив такі нові предмети, як історія, література і мова в університетських програмах [4]. Ще одним важливим підсумком Реформації був переклад Біблії з латинської мови на рідну мову, тобто на англійську мову. В 1535 році вікарій Генріха VIII і головний радник Томас Кромвель наказав, щоб копії Вільяма Тиндаля нової англійської Біблії повинні бути розміщені в кожній парафіяльній церкві.

Парламент відверто був незадоволений цим рішенням і як результат цього в 1543 році був виданий закон, який заборонив ремісникам, хліборобам, робітникам, службовцям та майже всім жінкам читати або обговорювати Біблію.

Проте, як виявилось, заборону неможливо було впровадити у життя. Оскільки, тимчасова наявність Біблії англійською мовою вже спонукало багатьох людей навчитися читати та дав імпульс для міркування про природу суспільства і церкви. «Це була дійсно культурною революцією безпрецедентних масштабів та наслідки якої продовжувалися далеко за межі періоду Реформації і Англійської революції» – зауважує Дерек Гіллард у своїй книзі «Освіта в Англії: коротка історія» [2].

Таким чином, Ренесанс мав ефект розширення освіти мирян, у той час як реформи Генріха VIII зменшили контроль ченцям. До тих пір, як духовенство було монополізованим та постійно зростаючим від обсягу території і багатства світу, то прогрес постійно перевірявся. Адже тихого мислителя заманювали у монастир, а прогресивний мислитель був під заборону і при цьому відкриття чи новизна ставали злочином. Звичайно, репресії переважали особливо в таких сферах наук, як філософія та релігія, тому що ці предмети в той час вважалися найбільш небезпечними. В Італії, Іспанії, Португалії, Фландрії, найбільш густонаселених і, природно, найбагатших країнах, Ренесанс був задушений майже в колісці чернецтва інквізицією. У той час як його зростання було чахлим у Франції та Німеччині, що супроводжувалося тривалими війнами і вбивствами між прихильниками чернецтва і друзями вільної думки. Проте, його повний розвиток відбувся в Англії і Шотландії, де монастирі, а з ними і канцелярська безшлюбність, раптом і абсолютно були знищені [2].

Янг Юн Кім у своїй роботі «Історія вищої освіти Франції та Великобританії» стверджує, що період був складним, але мав три чіткі тенденції: збільшення народного навчання, відмова від традиційних інститутів пристосованих до змін економіки або до розширення культури, та проходження більшості провідних шкіл від спонсорства національного інституту до приватного благодіяння [3].

Основа освітньої теорії епохи Відродження – це особливий ідеал вченого–придворного – мала не великий впливає на англійські школи. Насправді, Дерек Гіллард стверджує, що вона мала «парадоксальний ефект зниження статусу шкіл» на користь альтернативного малюнка, «спираючись частково на лицарські традиції, освіту вдома за допомогою приватного репетитора» [2], перевагу, яка, для багатьох сімей, буде продовжуватися і в XIX столітті.

Певна річ, Генріх VIII відіграв вагомий роль у всіх цих процесах. Адже він був, мабуть, самою освіченою людиною для свого часу, яка коли–небудь сиділа на троні в Англії. Звідси його завзятого до розвитку навчання та освіти. Жоден король ніколи не показував велике бажання сприяти навчанню і вчених мужів, і ніхто не був більш враженим і бажавши вразити перевагами навчання, або зробили більше для розвитку освіти. В якому він не був статусі, він ніколи не втомлювався міркувати про необхідність освіти та переваги для освіченої людини у церкві та владі [4].

Значне розширення вищої освіти у Великобританії відбулося у XIX столітті. Цьому сприяли такі історичні події як розвиток міст, тобто відбувалася урбанізація. А вже у 1751 році населення британського острова становило сім мільйонів осіб, а вже 1821 році – після сідмдесяти років Промислової революції – вона досягла чотирнадцять мільйонів осіб, а до 1871 року – досягне двадцять шість мільйонів осіб. Швидко збільшення загальної чисельності населення супроводжувалося із збільшенням числа людей, які жили в містах та відповідно із збільшенням числа дітей. Другою історичною подією була Промислова революція, яка розпочалася у Англії в другій половині XVIII століття. Цьому сприяли такі фактори як:

– нові методи ведення сільського господарства, що дозволяло звільненню робітників від землі і зробило можливим прогодувати велику кількість несільсько-господарського населення.

– У XIX столітті, відносний мир у всьому світі, наявність грошей, вугілля та залізної руди, і винахід парового двигуна, все це у поєднанні полегшило будівництво заводів для масового виробництва товарів. Фабрична система збільшила розподіл і спеціалізацію праці, що призвело до великої кількості людей, які рухалися у нові промислові міста, особливо в Мідлендс і на північ. Це також призвело до низької заробітної плати, житлу нетрів і використання дитячої праці.

Таким чином, Промислова революція загострила проблеми у суспільстві та розділила на тих, хто з землею чи капіталом або професією, і на тих, хто без багатства, ніякого майна і не має ніяких привілеїв [5].

Можливо, першою ознакою того, що держава починає визнавати певну відповідальність за умови, в яких жили бідні і, зокрема за дітей з бідних сімей, був Фабричний закон Піля (1802 р.), тобто «Закон для збереження здоров'я і моральності учнів та інших найнятих на бавовняних та інших заводах і бавовняних та інших фабриках». Закон вимагає, щоб роботодавець забезпечує навчання читанню, письму та арифметиці протягом учнівства принаймні перших чотирьох чи семи років. Така світська інструкція полягала в тому, щоб бути частиною дванадцяти годинної щоденної праці та навчання. Початку заняття повинен бути не раніше ніж з ранку і закінчуватися не пізніше, ніж о 9 годині вечора. Багато хто з учнів були дітьми жебраків, який часто привозили з віддалених робітничих будинків для праці на бавовняних фабриках.

Оскільки, Промислова революція дала Великобританії головний початок у світовій торгівлі, уряд не бачив причини, чому держава мала б бути залучена до навчання промислових новачків (новобранців). Таким чином, модернізацію старої системи навчання залишили

добровільними організаціям. Кілька Механічних інститутів відкрили в середині 1820-х років, а в 1850 році таких інститутів було 610 в Англії та 12 в Уельсі, із загальною чисельністю понад 600 тис. осіб.

Зростання промисловості і розширення демократії в 19 столітті зажадало реорганізацію початкової, середньої та вищої освіти, зі змінами щодо типів закладів і стилів навчання, які вони запропонували.

В цей період були відкриті нові коледжів і університети в Манчестері, Ноттінгемі, Саутгемптоні, Лідсі, Ліверпулі, Шеффілді, Бірмінгемі та Уельсі, тобто у великих промислових містах Англії. Дані заклади спочатку були призначені для навчання слуги-культу, вони почали приймати багато учнів мирян. Вони часто надавали широкі навчальні плани, які містили такі додаткові предмети як англійська мова, сучасні мови, математика, природознавство та фізика. Таким чином, з 1850-х років Оксфорд і Кембридж стали пропонувати більш широке коло предметів і для задоволення більш широкого вжитку, щоб утримати своє лідерство.

Отже, був «фундаментальний аргумент про цілі освіти». Англійський науковець Вільямс визначає два напрямки цього аргументу: «ідею освіти для всіх, і визначення гуманітарної освіти» [5, с. 47].

Так, на міжнародній конференції соціалістів у 1896 році делегати з Європи та США стверджують, що всі робочі люди повинні отримувати повну загальну освіту. Так, британець Д. Кейр-Гарді заявив, що це означає, що освіта повинна бути «безкоштовною на всіх етапах, відкритою для всіх без будь-яких випробувань у будь-якому віці – по суті, всеохоплюючою «широкою дорогою», щоб всі могли б подорожувати нею» [2].

Але не всі соціалісти підтримали Д. Кейр-Гарді про загальну освіту для всіх. Проте, деякі члени Фабіанського товариства виступає за спеціалізовану та диференційовану освіту. Сідней Вебб, наприклад, схвалив Закон «Про освіту» (1902), у якому йшлося про утворення нових платних гімназій і пропонувалося кілька стипендіальних вільних місць.

Потрібно зазначити, що подальший широкий розвиток освіти відбувся вже після Другої світової війни. Як більшість країн Європи, так Великобританія вийшла з Другої світової війни бідною і потребувала великої кількості дорогої реконструкції. Таким чином, потребують зміни у освіті. Оскільки, науково-технічний прогрес у будь-якій країні залежить він рівня підготовки спеціалістів. Так, першим післявоєнним міністром освіти стала Еллен Уілкінсон, основним її завданням було здійснення положень Закону «Про освіту» (1944 року). Вона прийняла виклик з ентузіазмом, бачила можливості для нового типу шкіл з «сміхом у класі, впевненість у собі, що зростає з кожним днем, прагнучим інтересом, а не нудною однорідністю» [5].

Вона мала амбітні цілі, і хотіла, серед іншого, підвищити вік щодо закінчення школи до 16 років і забезпечити харчування для всіх дітей безкоштовно. Але це було скасоване на підставі великих витрат. На жаль, її реформи не були здійснені, які вона вважала не обхідні. Однак, у серпні 1946 року у школах було введено безкоштовне молоко.

В той час відбуваються зміни і у вищій освіті. Так, у звіті Персі (1945) було сформовано про технологічному освіту в коледжах і в університетах, а у звіті Барлоу

(1946) рекомендується збільшення університетських місць для студентів. Крім того, центральні консультативні ради (Central Advisory Councils for Education – CACE) щодо нововведення, відповідно до Закону 1944, провели два звіти. Звіт Кларка «Школа і життя» (1947) вбачав перехід від школи до трудового життя і зробив багато рекомендацій, у тому числі заклик до збільшення фінансування шкіл. Це супроводжувалося у другому звіті Кларка (1948), де рекомендувалося держані кошти витратити на шкільне обладнання для дітей і батьків. Також у подальших повоєнних роках були прийняті ряд законодавчих актів про освіту.

Так, Закон «Про освіту» (22 травня 1946) вносив поправки до Закону «Про освіту» (1944), що стосується добровільних і контрольованих шкіл, якими управляли релігійні установи, а також допомагали школам стосовно забезпеченням одягом чи іншими речами. А закон «Про освіту» (30 червня 1948) започаткував служба зайнятості для молоді. Також даний закон розширив діапазон учнів та було скасовано звіт про те, що дитина «не в змозі отримувати освіту у школі у зв'язку з інвалідністю» [5].

Але лише кінець 20 століття став періодом, який відіграв провідну роль у реформування системи освіти у Великобританії. Так, найвагоміші зміни в освіті розпочалися з прийняттям Акту Бейкера урядом М. Тетчер у 1988 році. Основною ідеєю даного акту – це розвиток високоякісної освіти за допомогою введення освітніх стандартів, які включають в себе національні навчальні програми та національні тести з англійської мови, математики та природничих наук, а також введення ринкових механізмів в освітню сферу, тобто це вільний вибір школи, інформаційне забезпечення та конкурентна боротьба за студентів між навчальними закладами. Крім того, національний навчальний план (The National Curriculum), який затверджений у Законі «Про освіту» (1988 р.) став державним стандартом, який регулює якість освіти у Великобританії. Цей план має такі складові частини як: навчальні програми (Programmes of study), цілі досягнень (attainment targets), описи рівнів опанування навчального матеріалу з окремих дисциплін (level descriptions).

На жаль, цей процес реформування зазнав краху і не було досягнутих бажаних результатів. Оскільки, був розкритикований освітянами, які вважали, що дана реформа нехтує деякими принципами соціальної справедливості заради високої якості освіти, а ще робить викладачів не професіоналами, а призводить їх до «самозацікавлених особистостей».

На початку 1990-х, незважаючи на швидке розширення сектора вищої освіти, державне фінансування для установ скоротилося близько на 25% на одного студента та чинив значний тиск на університети й коледжі. У 1994 році, зіткнувшись зі збільшенням попиту на вищу освіту, уряд зафіксував максимальний рівень зростання числа студентів денної форми навчання. На цьому тлі, у травні 1996 року, був створений Національний комітет з розвитку вищої освіти, який розробляв рекомендації щодо цілей, форм, розмірів та фінансування вищої освіти. Комітет, який очолював Рон Дерін, спочатку зробив фундаментальний огляд вищої освіти із звіту Робінса (1963). Комітет також зробив ряд рекомендацій щодо фінансування вищої освіти, в тому числі пропозицію про те, студентам денної форми навчання у системі

вищої освіти слід покривати деякі витрати щодо їхнього навчання.

Так, у 1997 році розпочався новий етап у реформуванні освіти лейбористського уряду Т. Блера. Мета нової освітньої політики, автором якої є М. Барбер, – це принцип рівності і соціальної справедливості, яка була сформована як високі вимоги та велика підтримка. Адже він вважав, що освітянський успіх залежить від характеру вимог та її підтримки владою. У 2004 році був прийнятий закон «Про освіту».

Отже, це поступове розширення означає, що вища освіта у Великобританії в даний час забезпечується різноманітними вищими навчальними закладами. Багато хто з них в даний час всесвітньо відомі, з великою репутацією, яка заснована на науково-дослідній досконалості і високої якості викладання впродовж багатьох років.

Список використаних джерел

1. Aldo Geuna European Universities: an Interpretive History [Electronic resource]. – Mode of access: www.merit.unu.edu/publications/rmpdf/.../rm1996-012.pdf
2. Derek Gillard Education in England: a brief history [Electronic resource]. – Mode of access: www.educationengland.org.uk/history
3. Kim Young Yoon History of Higher Education in England and France / Kim Young Yoon. – Korean Minjok Leadership Academy International Program, 2008 – P.50.
4. Chitty C. Education Policy in Britain / C. Chitty. – Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2004. – P.304.
5. Gates B. Faith schools and colleges of education since 1800 / R. Gardner, J. Cairns and D. Lawton (eds) // Faith schools: consensus or conflict? – Abingdon: Routledge Falmer, 2005. – P.14–35.
6. Nezhyya Olga Higher education system in modern Germany: social-philosophical analysis / Olga Nezhyya // Future Human Image. – K., 2015. – №2 (5). – P.164–170.
7. Nezhyya Olga Gegenstand der Philosophie der Bildung / Olga Nezhyya // Austrian Journal of Humanities and Social Sciences, January–February, 2014. – Austrian: Vienna, 2014. – №1. – P.114–118.

Nezhyya O. M., PhD, senior lecturer Department of Modern European Languages, Kyiv National University of Trade and Economics (Ukraine, Kyiv), nezhyya@gmail.com

Features of education in the UK

The article considers the peculiarities of formation and development of the education system in the UK. Also, the author shows the main factors that have significant value in promoting democratic education and ways to improve it. This analyzes the features of modern development strategy of the British education system on the basis of today's democratic society. This gradual expansion means that higher education in the UK is currently provided by various universities. Many of them are now world famous, with a great reputation, which is based on research excellence and high quality teaching for many years.

Keywords: Great Britain, education, education system, reform, university.

* * *